

***INTERVENCIÓ DEL TREBALLADOR O
TREBALLADORA SOCIAL D'ATENCIÓ
PRIMÀRIA DE SALUT
EN EL PROGRAMA DE LA DONA:
EMBARAZO-PARTO-PUERPERI***

Equip Treballadors i Treballadores Socials Atenció Primària

Autores del document:

- Comitre Mariano, María. C.S Borriana /Alqueries. Castelló
- Fernandez Garcia, Encarna. C.S Vall d'Uxo I i II. Castelló
- López CuevaTeresa. H. la Plana. Castelló
- Monserrat Tarancón, Mariola. C.S Betxí /Artana. Castelló
- Sayas Alcaide, Pilar C.S Nules / Moncofa / Vilavella. Castelló
- Vega Gil, Tina C.S Onda. Castelló
- Verdecho Saez, Lourdes. C.S Carinyena. Vila-real. Castelló

ÍNDEX GENERAL

	Ps.
1.-Introducció.....	1
2.-Població Diana.....	1
3.-Objectius.....	1
4.-Activitats.....	2
5.-Tècniques.....	3
6.-Avaluació.....	4
7.-Bibliografia.....	4
Annexos.....	7

Annex I: CRITERIS DE RISC PSICOSOCIAL

Annex II: PROTOCOL D'ATENCIÓ A DONES EMBARASSADES DE RISC PSICO SOCIAL

Annex III: PROTOCOL D'ATENCIÓ A DONES DE RISCOS PSICOSOCIAL

Annex IV: RECURSOS SOCIALS

1.- INTRODUCCIÓ

És coneguda l'existència de grups de població, de famílies o individus que a causa del seu baix nivell sociocultural, a problemes sociosanitaris, presenten major risc de patir malalties, accidents, inclús morts prematures. Estos grups, són denominats de risc sociosanitari. Els professionals de salut saben de les dificultats existents per a la captació i seguiment d'estes persones, això ens obliga a la realització de protocols a través dels quals s'aconsegueixca una atenció sanitària adequada a la seua situació sociosanitària que promoga la disminució de les desigualtats en salut.

Dins dels mencionats grups es troba la dona embarassada. L'etapa prenatal i neonatal és una etapa crítica i de màxima vulnerabilitat tant per al fetus o beu com per a la mare. Durant l'embaràs la mare necessita un adequat ajust calòric, equilibri psicològic, exclusió d'hàbits tòxics, etc. És per això necessari recolzar la mare perquè creu un ambient propici per al desenvolupament fetal i el seu normal creixement.

Així doncs amb este programa es pretén millorar el coneixement i tractament d'estos factors referits a les dones en edat fèrtil, promovent el treball pluridisciplinari i articulant formes de coordinació entre els diversos recursos sociosanitaris.

2.- POBLACIÓ DIANA

Embaràs, part i postpart de la dona en situació de risc sociosanitari.

3.- OBJECTIUS:

3.1. OBJECTIU GENERAL:

Previdre, detectar i tractar els problemes de salut associats a l'embaràs, part i puerperi que es desenrotllen en situació de risc social.

3.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS:

- Identificar i captar precoçment les embarassades en situació de risc sociosanitari.
- Facilitar l'accessibilitat al Programa de tota dona embarassada.
- Detectar i intervenir en aquelles situacions que posen en risc el desenvolupament fetal (drogoaddicció i altres hàbits addictius, mal control sanitari de l'embaràs, etc.)
- Observar el compliment dels controls establits en el programa
- Recaptar de forma activa a aquelles embarassades que abandonen les pautes de control i tractament.

Intervenció del treballador o treballadora social d'APS en el Programa de la Dona

- Oferir suport social.
- Facilitar l'accés als recursos socio-sanitaris i a les xarxes de suport social i comunitari.
- Participar en les activitats d'Educació per a la Salut conjuntament amb els professionals implicats en el programa.

4.- ACTIVITATS:

4.1. DIFUSIÓ:

4.1.1. Difusió dels indicadors de risc socio-sanitari (annex 1) entre:

- Consultes de Medicina General
- Consultes de Pediatria
- Consultes d'Infermeria
- Consultes de Comares
- Els Servicis d'Atenció Continuada i Unitats de Suport.

4.2. CAPTACIÓ:

4.2.1. Captació en:

- Unitat de Treball social
- Consultes de Medicina General
- Consultes de Pediatria
- Consultes d'Infermeria
- Consultes de Comares

4.2.2. Captació a través dels Servicis d'Atenció Especialitzada, Continuada i Unitats de Suport.

4.2.3. Captació a nivell comunitari: Servicis Socials Generals i Servicis Socials Especialitzats, Escola Adults, Associacions de dones, etc.

4.3. ATENCIÓ ASSISTENCIAL:

4.3.1. Consulta segons demanda per problemes propis de la dona. S'aprofitarà per a la detecció de riscos i Educació per a la Salut.

4.3.2. Reflectir en la Història de Salut Informatitzada l'indicador de risc socio-sanitari.

4.3.3. Valoració de les necessitats de les dones tant latents com manifestes.

Intervenció del treballador o treballadora social d'APS en el Programa de la Dona

4.3.4. Informació, orientació i derivació cap als recursos existents segons la problemàtica plantejada.

4.3.5. Seguiment de dones embarassades en situació de risc.

4.3.6. Visita a domicili: es realitzarà per a detectar factors de risc, estimular i oferir suport familiar.

4.3.7. Educació per a la Salut individual i grupal.

4.3.8. Garantir cobertura sanitària tal com s'establix en el protocol de tramitació targeta sanitària del Servei d'Assegurament

4.4. COORDINACIÓ:

4.4.1. Unitat de treball social hospitalària

4.4.2. Centre d'atenció especialitzada

4.4.3. Unitats de suport: unitat de salut sexual i reproductiva ("d'ara en avant" USSR), unitat de salut mental ("d'ara en avant" USM), unitat de conductes addictives ("d'ara en avant"UCA), unitat d'odontologia preventiva ("d'ara en avant" UOP) i unitat bàsica de rehabilitació ("d'ara en avant" UBR).

4.4.4. A nivell comunitari: servicis socials generals i servicis socials especialitzats, escola adults, associacions de dones, etc.

5.- TÈCNiques I INSTRUMENTS:**5.1. TÈCNiques:**

- Observació
- Entrevista individual i familiar
- Visita a domicili
- Reunions de Coordinació
- Tècniques grupals

5.2. INSTRUMENTS:

- Història clínica informatitzada; història sociofamiliar, etc.
- Fitxa Social
- Història Social
- Informe Social

Intervenció del treballador o treballadora social d'APS en el Programa de la Dona

- Genograma
- Full de derivació
- Programes especials d'assistència sanitària: Targeta Sanitària Embarassada.
- Actes de reunions
- Guia de recursos socio-sanitaris
- Materials de difusió (tríptics, cartells, etc.)
- Material docent.

6.- AVALUACIÓ:

Considerem com a indicadors d'avaluació els següents:

- Nombre de dones embarassades incloses
- Procedència de la demanda
- Tipologia de demanda social
- Necessitat Social detectada
- Nombre d'entrevistes
- Nombre de visites domiciliàries
- Nombre d'escala de valoració utilitzades
- Nombre de recursos tramitats
- Nombre de reunions de coordinació
- Nombre de derivacions
- Nombre d'objectius
- Nombre d'activitats grupals
- Nombre de gestions
- Nombre de correctors introduïts

Estos indicadors s'establiran tenint en compte la zona de salut on es desenrotlle el programa.

7.- BIBLIOGRAFIA

- Ministeri de Sanitat i Consum. (1989) Llibre Guia per a l'elaboració del Programa de La Dona en A.P. Madrid
- Trabajadores/as sociales sanidad de Castellón (1994) *Programa de la dona: Protocol d'atenció a Dones de Risc psicosocial. Conselleria de sanitat*. No publicat
- (Julio del 2000) Protocol de Treball Social en el Programa d'embaràs-part-puterperi: *Revista de Treball Social i Salut* núm. 36. (pp. 147-173).
- Generalitat Valenciana (2002) *El paper de l'àmbit sanitari en la detecció i abordatge de situacions de desprotecció i maltractament infantil*. Generalitat Valenciana., Conselleria de Benestar Social.

Normativa sanitària:

- Directiva 92/85, del Consell de les Comunitats Europees
- Decret 147/1986 de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana. Pel qual es regula el Programa de Promoció de la salut de la Mare i del Xiquet .DOGV núm. 492 de 23 de desembre de 1986.
- Reial Decret 2409/1986 de 21 de novembre, sobre centres sanitaris acreditats i dictàmens preceptius per a la pràctica legal de la interrupció voluntària de l'embaràs.
- Decret 148/1986 de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es regula la prestació de servicis en matèria de Planificació Familiar i Sexualitat de la Comunitat Valenciana.
- Decret 120/1988 de 29 de juliol, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre adaptació de l'estructura de places de comares titulars a les zones i àrees de salut de la Comunitat Valenciana.
- Llei 48/1988 de 28 de desembre, de donació i utilització d'embrions i fetus humans o de les seues cèl·lules, teixits i òrgans. BOE núm. 314, de 31 de desembre de 1988.
- Orde de 30 de gener de 1991, de la Conselleria de Sanitat i Consum, per la qual es regula la prestació de servicis de Planificació Familiar en l'Assistència Hospitalària.
- Decret 79/1991 de 13 de maig, del Consell de la Generalitat Valenciana , sobre protecció de la maternitat del personal al servici de la Generalitat Valenciana.
- Resolució del 3 de març de 1992, de la Direcció General de Planificació Sanitària de la Conselleria de Sanitat i Consum, per la qual s'autoritza la creació de la Unitat de Referència de la Comunitat Valenciana de Reproducció Humana en l'Hospital Universitari La Fe de València .
- Orde de 20 d'octubre de 1992, de la Conselleria de Cultura , Educació i Ciència , per la qual s'establixen normes de procediment per a l'aplicació al personal docent del Decret 79/1991.
- Reial Decret Legislatiu 1/1994, de 20 de juny, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, art 133 (permís de maternitat-baixa maternal), art 180b
- Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors: art: 48.4 (Permís de maternitat-baixa maternal), art 37.4 (Permís de lactància), art 46.3 i disposició addicional (excedència per atenció de fill/as).
- Llei 31/1995 de 8 de novembre, de prevenció de Riscos Laborals
- Circular 0/97, de la secretària general de la Conselleria de Sanitat, per a l'ordenació de les activitats de les comares en Atenció Primària i Atenció Especialitzada Circular 1/1997, de la Direcció General de Salut Pública, per a la regulació del control sexològic d'infeccions de transmissió vertical de la dona embarassada de la Comunitat Valenciana.
- Decret 210/1997 de 10 de juliol, del Govern Valencià, pel qual es crea la Comissió Interdepartamental d'Igualtat d'Oportunitats entre dones i hòmens.

Intervenció del treballador o treballadora social d'APS en el Programa de la Dona

- Llei 13/1997 de 23 de desembre, de la Generalitat Valenciana, pel qual es regula el tram autonòmic de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i restants tributs cedits (Text actualitzat a gener de 2007)
- Circular 6/98, de la Direcció General de Salut Pública, per a l'organització de les activitats d'interrupció voluntària de l'embaràs en la Conselleria de Sanitat.
- Decret 126/1999 de 16 d'agost, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual es crea el Sistema d'Informació Poblacional de la Conselleria de Sanitat (SIP).
- Llei 39/1999 de 5 de novembre, per a promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores.
- Decret 26/2000 de 22 de febrer, del Consell de la Generalitat Valenciana, pel qual s'establix el dret a l'assistència sanitària a ciutadans estrangers a la Comunitat Valenciana i que crega la "Targeta Solidària".
- Llei Orgànica 1/2004, de 28 desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.
- Circular 1/2005, 17 de maig, del Director Gerent de l'Agència Valenciana de Salut, sobre "Regulació de documents oficials i tràmits a omplir pel personal facultatiu en els supòsits de prestació d'assistència sanitària per presumpta violència domèstica a persones adultes.
- Orde de 9 de març de 2006, de la Conselleria de Sanitat i de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'implanta el Full de Notificació per a l'atenció sociosanitària infantil i la protecció de menors en l'àmbit de la Comunitat Valenciana (DOGV núm. 5250, de 03/05/06).
- Llei 3/2007, 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i hòmens.
- Decret 74/2007, de 18 de maig, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament sobre estructura, organització i funcionament de l'atenció sanitària a la Comunitat Valenciana. DOGV NÚM. 5518/23.05.2007
- Llei 6/2008, de 2 de juny, d'Assegurament Sanitari del Sistema Sanitari Públic de la Comunitat Valenciana. DOCV núm. 5778 de 05-06-2008
- Llei 8/2008, 20 de juny, de la Generalitat Valenciana, dels drets de salut dels xiquets i adolescents. DOCV núm. 5793/26.06.08
- Llei 12/2008, de 3 de juliol, de la Generalitat, de protecció integral de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana. DOCV núm. 5803/10.07.08
- Llei 6/2009, 30 de juny, de la Generalitat, de Protecció a la Maternitat. DOCV núm. 6049/03.07.09

Comentario [Salt4.d.t1]: _clau=crega
_ _numalts=2_ _txtdu=crea_ _txtpro=cr
ega_ _alt1=1.crega [imperativo de
'creure']_ _alt2=2.crea [presente de
indicativo de
'crear']_ _error=_ _npretro=0_

Comentario [Salt4.d.t2]: _clau=Full_
_ _numalts=2_ _txtdu=Hoja_ _txtpro=Fu
ll_ _alt1=1.Full [folio,
cuartilla]_ _alt2=2.Fulla [de una planta //
de afeitar // de una
puerta]_ _error=_ _npretro=4_

Annexos

ANNEX I

**CRITERIS DE RISCOS SOCIO SANITARI
PLANIFICACIÓ FAMILIAR I EMBARÀS**

- FAMÍLIA NOMBROSA
- XIQUET NO DESITJAT
- ADOLESCENT
- BAIX NIVELL CULTURAL
- DESESTRUCTURACION FAMILIAR
- DROGODEPENDENT O PARELLA AMB ADDICIONS
- DISCAPACITAT

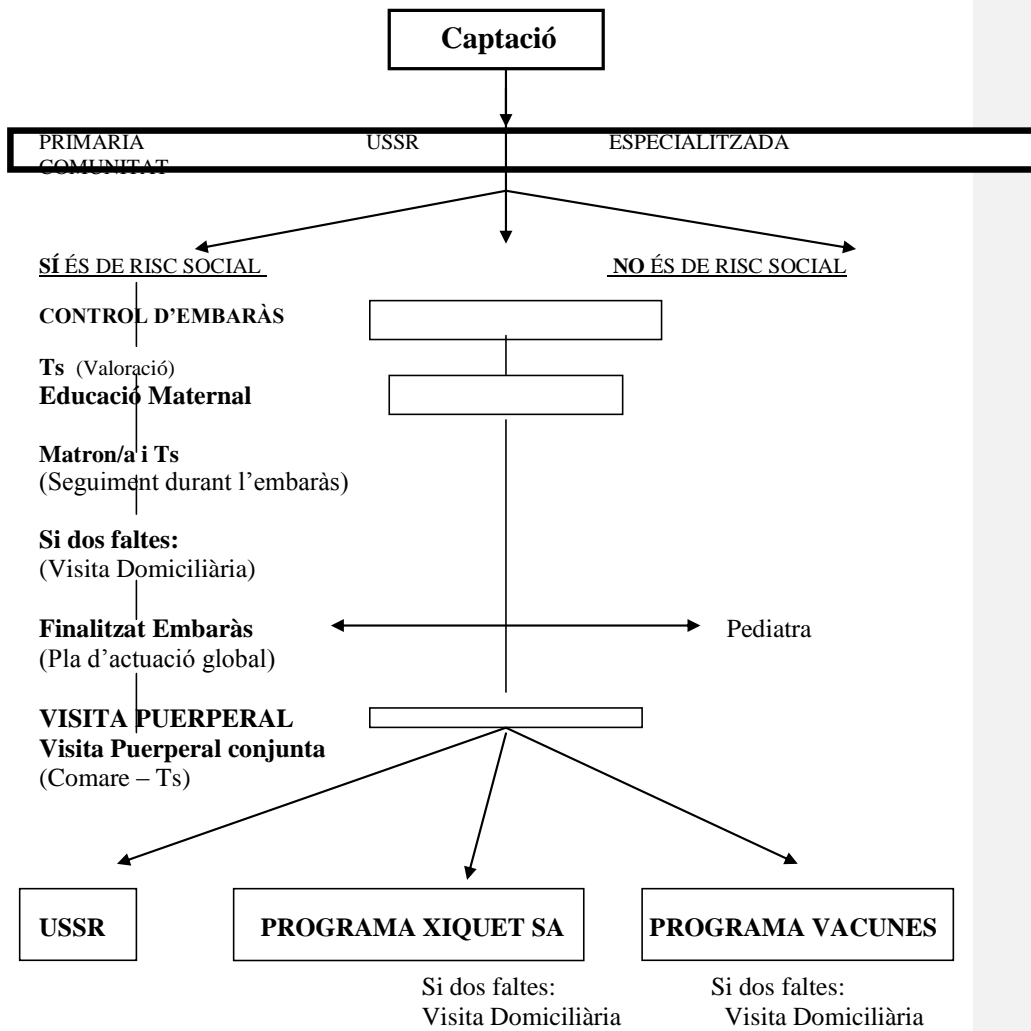
Intervenció del treballador o treballadora social d'APS en el Programa de la Dona

- ANALFABETISME TOTAL O FUNCIONAL
- SITUACIÓ ECONÒMICA PRECÀRIA
- PROBLEMA DE VIVENDA
- PROBLEMA DE RELACIONS DE PARELLA
- PROBLEMES PSICOLÒGICS (FERTILITAT)
- INTERRUPCIÓ LEGAL D'EMBARÀS
- PROBLEMES DE SALUT
- ANTECEDENTS DE PATOLOGIA O INGRESSOS
- PSIQUIÀTRIC GREU
- GESTACIÓ NO DESITJADA
- INCIDÈNCIA NEGATIVA DE LES CONDICIONS DE TREBALL EN LA SALUT DE LA TREBALLADORA I/O DEL FETUS.
- FALTA DE CONTROL MÈDIC DURANT L'EMBARÀS
- FAMÍLIA MONOPARENTAL I FALTA DE SUPORT SOCIO-FAMILIAR

Comentario [Salt4.d.t3]: _clau=SOCI
O-
FAMILIAR_ _numalts=0_ _txtdu=SOCI
O-FAMILIAR_ _txtpro=SOCIO-
FAMILIAR_ _error=_ _npretro=0_

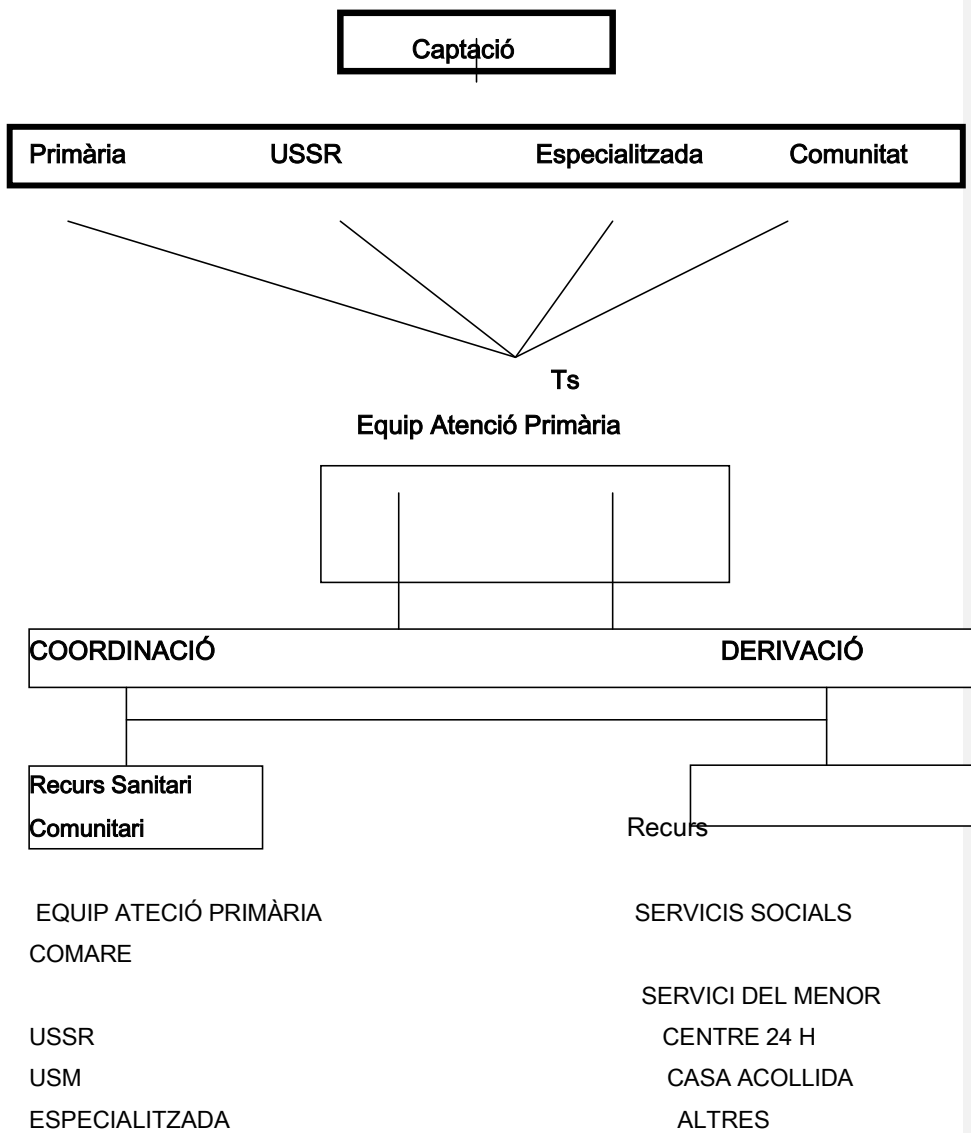
PROGRAMA DE LA DONA

Protocol d'Atenció Dones embarassades de risc sociosanitari.

PROGRAMA DE LA DONA

Protocol d'Atenció Dones de risc sociosanitari

UCA

ALTRES

ANNEX IV

RECURSOS:

- Equip d'atenció primària
- Unitats de suport: USSR, USM, UCA, UOP, UBR
- Centre de Salut Pública: Unitat de Programes
- Hospital: Serviç Maternitat - Serviç Fertilitat
- Casa bressol
- SERVEF (Renda Activa d'Inserció)
- INSS (situació risc embaràs, inclusió beneficiaris, prestacions familiars..)
- Institucions penitenciàries, comissió d'Assistència Social Penitenciària
- Servis Socials Municipals
- Servis Socials Especialitzats: Direcció General del menor: INFOABU, telèfon del menor, Direcció General de la dona: Centre dona 24 Hores, INFODONA, Casa d'Acollida...etc.
- Unitat d'Afiliació i Validació
- Inspecció Mèdica
- Escola Per a Adults
- Guarderies
- Associacions i ONG socials-sanitàries